

**Simularea examenului național de bacalaureat
decembrie 2025
Proba E. a)
Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară**

Varianta 2

Filiera teoretică – Profilul umanist;

Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I**30 de puncte****Citește cu atenție textul dat:*****Adolescența – perioada marilor conflicte***

Suntem obișnuiți să credem că adolescența a existat dintotdeauna. Dacă ar fi să-i dăm crezare istoricului Philippe Ariès, nici copilăria n-a existat din toate timpurile, este o „invenție” a secolului al XVI-lea. În Evul Mediu, copilul era văzut ca un adult în miniatură. Copilăria dura foarte puțin, până ce micuțul dobândea independența de mișcare și de hrănire. După 6 – 7 ani era considerat adult și tratat ca atare. [...]

Antropologii au pus în discuție teza universalității adolescenței. Societățile arhaice nu cunosc adolescența ca perioadă aparte a vieții: trecerea are loc de la copilărie direct la vârsta adultă, prin intermediul riturilor de inițiere, ceremonii publice prin care băieților și fetelor le era recunoscut statutul de adulți. [...]

Termenul adolescență provine din latinescul *adolescere*, „a crește” – nu avem referință la o vârstă anume. *Adulescens* erau denumiți tinerii între 17 – 30 de ani. Societatea greacă antică a cunoscut și ea elaborate rituri de inițiere care marchează, simbolic, integrarea copiilor și a tinerilor în rândul bărbaților (inițiere războinică, solidaritatea masculină etc.). Evul Mediu nu a recunoscut adolescența ca pe o clasă de vârstă aparte. [...]

Și astăzi, trecerea de la adolescență la vârsta adultă este marcată prin diverse rituri. Absolvirea liceului are loc în urma examenului de bacalaureat, tot un fel de rit de trecere. Îmi amintesc că, atunci când am terminat liceul, ne-am rupt unul altuia uniforme, sfâșiind cu năduf și numerele matricole. Pentru băieți urma serviciul militar, care era o ruptură brutală de tot ceea ce fusese înainte. Se spunea că a fi „om cu armata făcută” echivala cu un certificat de maturizare, erai bun de înșurătoare. Cam pe când apărea albumul „Am să mă întorc bărbat”, a dispărut și serviciul militar obligatoriu, acest rit de trecere masculin.

Deși atenția acordată astăzi adolescenței ca vârstă privilegiată, ca vârstă fantasmată, atât pentru copii, cât și pentru bătrâni, ne poate face să credem că adolescența este o invenție recentă. Cei din vechime o cunoșteau, dar erau departe de a o percepe în regimul de obsesie în care este trăită astăzi. [...]

Astăzi, nu mai avem știința de a trece senini prin toate vârstele. Credem că putem să alegem, mulți am dori să ne petrecem viața într-o perpetuă adolescență. Rimbaud știe de ce: „La ani șaptesprezece, nu ești prea serios, / Când știi că sunt atâția tei verzi pe promenadă.”

<https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/cine-a-inventat-adolescenta>

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

- I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**
Conform textului, în Evul Mediu, copilăria se încheia atunci când copilul:
 - a. își termina ucenicia într-o breaslă
 - b. dobândea independență de mișcare și de hrănire
 - c. atinge vârstă de 14 ani
 - d. parcurgea un drum de inițiere

- II. Notează „A” sau „F” în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**
 - a. În Evul Mediu, copilul era considerat un adult în miniatură.
 - b. Societățile arhaice recunoșteau adolescența ca o etapă distinctă a vieții.
 - c. Termenul „*adulescens*” se referea, în Antichitate, la persoane cu vârste între 17 și 30 de ani.
 - d. În prezent, adolescența este trăită cu aceeași intensitate și în același mod ca în vechime.

- III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Copilăria este definită de către specialiștii în psihologie ca o perioadă definitorie în care se culeg date relevante, care ulterior vor avea un ecou în viața de adult. ____ (1)

Marcel Zentner (2005), psiholog, numește această complicată hartă psihologică *Conceptul de personalitate al partenerului ideal*, iar Helen Fisher, expert în studiul naturii iubirii și al atracției, i-a dat numele de *Harta iubirii*.

Harta iubirii este unică în cazul fiecăruia dintre noi, explică Helen Fisher. Zestrea mamei, modul în care tatăl folosește cuvintele, modul în care părinții, frații și alți apropiați își exprimă dragostea și își gestionează veniturile, ceea ce prietenii din copilărie considerau a fi amuzant, lucrurile admirate de colegi, valorile prețuite de comunitate, acestea și sute de alte forțe și evenimente converg pentru a crea o constelație unică de interese, valori și credințe ale fiecărui individ. Apoi această imensă hartă subconștientă ne ghidează în timp ce cunoaștem potențiali parteneri, până în momentul în care ne găsim alesul. ____ (2) Așa se explică și de ce anumite cupluri rămân împreună chiar și în condițiile în care niciunul dintre prietenii celor doi iubiți nu poate găsi vreo explicație trăinicieii legăturii respective, explică Helen Fisher (2009).[...]

Cu toate acestea, fiecare dintre noi este influențat de anumite experiențe mai mult decât alții, experiențe care alcătuiesc modelul unic al hărții amoroase personale. ____ (3)

Este interesant faptul că femeile au hărți ale iubirii mai clare și mai precise decât bărbații. ____ (4) Această calitate feminină are și rezultate pozitive. Oamenii sunt mai fericiți într-o relație de lungă durată atunci când partenerii lor au mai multe trăsături conforme cu idealul lor.

după <https://psiholog-psihoterapeut-cluj.ro/harta-psihologica-a-iubirii/>

- De-a lungul vieții și pe măsură ce experimentăm câteva dezastre romantice, ne reorganizăm și ne aprofundăm portretul partenerului ideal.
- Totuși nici măcar o bună hartă a iubirii nu este la fel de eficientă precum iluziile noastre pozitive.
- Pe măsura ce creștem, începem să construim, în inconștient o listă cu trăsăturile pe care le vom căuta la un moment dat la partenerul/a de viață.
- Și sunt mai capabile decât bărbații să își aleagă partenerul care se încadrează în tiparul lor ideal.
- Și din acest motiv e greu să le facem cunoștință cu alți oameni prietenilor singuri, pentru că nu le cunoaștem hărțile iubirii.

- IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre forma corectă a cuvintelor din paranteză.

8 puncte

„Acum este momentul să devenim prietenii (copil) ____ (5) noștri, să devenim confidenții adolescenților noștri, să devenim partenerii și colegii (acesta) ____ (6) tineri care își caută drumul lor în viață. Prin această modalitate nu numai că vom fi foarte bine informați referitor la creșterea și dezvoltarea lor, ci vom putea să le (a crea) ____ (7) repere (corect) ____ (8) în ceea ce privește alegerea anturajului, a carierei, a modalităților de petrecere a timpului liber, în alegerea partenerului de viață, în capacitatea de a-și asigura treptat mijloacele prin care vor deveni independenți”, explică Aurelian Danu.

<https://adevarul.ro/stiri-locale/brasov/adolescenta-perioada-marilor-conflicte>

Subiectul II

30 de puncte

Citește cu atenție textul dat:

- Mie nu-mi vine să cred că pleci! a zis Suzana, lipindu-se de trupul lui Johann Moritz.
- A pus mâinile pe capul bărbatului și i-a mângâiat părul negru cu palmele. El s-a dat un pas înapoi.
- De ce nu crezi? a zis el aspru. Poimâine dimineața, la răsăritul soarelui, plec.
- Știu! a murmurat ea.
- Stăteau amândoi în picioare lângă gard. Era răcoare. Trecuse de miezul nopții. El a dat mâinile la o parte și a zis:
- Acum, la revedere!

– Mai stai un minut! a șoptit ea.

– De ce să mai stai? Vocea lui era hotărâtă. E târziu. Măine am treabă!

Ea n-a răspuns, dar s-a strâns și mai aproape de el. Și-a lipit obrazul de pielea pieptului lui, dându-i cămașa în lături, apoi a ridicat ochii spre cer.

– Uite ce frumos se văd stelele! a zis ea.

Bărbatul aștepta ca ea să-i spună ceva important. Credea că de aceea l-a rugat să mai stea un minut. Îi vorbea însă despre stele. El și-a retras trupul de lângă ea și a vrut să se depărteze.

Și-a adus aminte însă că pleacă și că, cel puțin trei ani, n-are s-o mai vadă. Și s-a uitat și el la stele, ca să-i facă ei plăcere.

– Oare este adevărat că fiecare om are steaua lui pe cer și, când omul moare, steaua lui cade?

– De unde vrei să știu eu asta? a răspuns el.

Acum era hotărât să plece:

– La revedere! a zis.

– Oare noi avem stelele noastre pe cer? a întrebat Suzana.

– Le avem, ca și ceilalți oameni! a răspuns Moritz. Pe cer sau în frunte!

I-a luat capul, cu palmele, de pe pieptul lui și i l-a dat departe. Apoi a plecat. Ea l-a condus până în drum, ținându-l de mână. Se uita uneori la stele, alteori la el.

– Te-aștept mâine seara! a zis ea.

El n-a întors privirea. A răspuns, depărtându-se:

– Dacă nu plouă, vin!

Suzana ar fi vrut să alerge după el, să-l roage să vină chiar dacă plouă. Dar el se depărta, cu pașii mari. Pe urmă, a dispărut după colțul grădinilor. Femeia a rămas încă puțin pe loc. Și-a întins rochia pe umeri, cu palmele, scuturând firele de iarbă, înainte de a intra în curte, s-a uitat la iarbă mototolită de sub nuc, unde stătuseră culcați unul lângă altul. În nări mai simțea mirosul pielii și al trupului lui. Era un miros de iarbă strivită, de tutun și de sămbure de cireșă...

Johann Moritz a străbătut câmpul și s-a îndreptat spre casă, fluierând. Era îmbrăcat cu pantaloni negri, soldățești, avea cămașă albă, descheiată la gât, și picioarele goale. De câteva ori s-a oprit din fluierat și a căscat. Apoi s-a gândit la femeia pe care o lăsase în urmă – la Suzana – și i-a venit să râdă de întrebările ei despre stele. „Femeile sunt ca și copiii. Le trec tot felul de întrebări prin cap”, și-a zis el. Apoi s-a gândit la călătoria pe care are să o facă, spre America, peste o zi. După aceea, nu s-a mai gândit la nimic, îi era somn.

Constantin Virgil Gheorghiu, **Ora 25** (1950)

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

A.

- I. Una dintre temele fragmentului selectat din opera literară *Ora 25* de Constantin Virgil Gheorghiu este *Experiențe fundamentale ale existenței*. Precizează, în două-trei enunțuri, o altă temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**
- II. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o trăsătură a personajului Johann Moritz, menționând o particularitate de construcție a acestuia. **6 puncte**

B.

Redactează un text de minimum 100 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă sunt importante emoțiile și legăturile interumane în momentele de despărțire*. **18 puncte**

Vei avea în vedere:

- formularea unei ipoteze potrivite;
- prezentarea a două argumente adecvate și susținerea cu câte un exemplu relevant;
- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație).

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 14 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul III**30 de puncte**

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să ilustrezi tema **Experiențe fundamentale ale existenței**. În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă, aparținând unui autor din patrimoniul cultural școlar, și textul literar dat (*Ora 25 de Constantin Virgil Gheorghiu*).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru fiecare dintre textele alese, a unuia dintre elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textele alese, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru înțelegerea/interpretarea fiecărui text ales;
- valorificarea experienței culturale în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **22 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.